

Obilježja "helikopter" roditeljstva i povezanost s prilagodbom studenata

Grčević, Klara

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:662468>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET
STUDIJSKI CENTAR SOCIJALNOG RADA

Klara Grčević

**OBILJEŽJA “HELIKOPTER” RODITELJSTVA I
POVEZANOST S PRILAGODBOM STUDENATA**

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2021.

Sadržaj

SAŽETAK	1
SUMMARY	2
IZJAVA O IZVORNOSTI.....	3
1.UVOD.....	4
2. HELIKOPER RODITELJSTVO U PERIODU STUDIRANJA.....	5
3. POVEZANOST HELIKOPTER RODITELJSTVA I PROBLEMA U PONAŠANJU	7
3.1 INTERNALIZIRANI PROBLEMI	7
3.2 EKSTERNALIZIRANI PROBLEMI.....	10
4. MOGUĆA OBJAŠNJENJA POVEZANOSTI HELIKOPTER RODITELJSTVA I ISHODA KOD STUDENATA	12
5. ZAKLJUČAK	17
6. LITERATURA.....	20

Obilježja “helikopter” roditeljstva i povezanost s prilagodbom studenata

Sažetak

Cilj ovog rada je opisati pojam helikopter roditeljstva te, na temelju dostupne literature, utvrditi povezanost tzv. „helikopter“ roditeljstva s različitim problemima u ponašanju studenata. Helikopter roditeljstvo ne pripada nijednom roditeljskom stilu, već je opisano kao roditeljstvo koje je visoko na dimenziji topline/podrške i visoko na dimenziji bihevioralne kontrole, ali nisko na dimenziji potpore autonomiji. U dosad provedenim istraživanjima pronađena je povezanost između tzv. „helikopter“ roditeljstva i psihološke neprilagođenosti studenata uključujući simptome depresije, anksioznosti i niske razine zadovoljstva životom (Hong i Cui, 2020). Nadalje, „helikopter“ roditeljstvo je povezano s konzumacijom alkohola i marihuane kod studenata, no ova povezanost izostaje kod studenata iz obitelji s niskim socioekonomskim statusom (McGinleya, 2020). Roditeljska uključenost može biti poticaj koji studenti trebaju kako bi izgradili vlastite sposobnosti i samopouzdanje, ali s druge strane, prevelika uključenost i prezaštitničko ponašanje roditelja mogu dovesti do toga da student nije u stanju samostalno funkcionirati. U skladu s tim, istraživanja pokazuju da je niža razina akademskog uspjeha i lošija socijalna prilagodba na fakultetu povezana s „helikopter“ roditeljstvom i to posredno, putem niže samo-učinkovitosti (Darlow i sur, 2017). Zbog potencijalno nepovoljnog utjecaja „helikopter“ roditeljstva, pojedini fakulteti su počeli uvoditi priručnike kako bi optimizirali roditeljsku uključenost.

Ključne riječi: helikopter roditeljstvo, prezaštitničko roditeljstvo, roditeljski stil, prilagodba studenata

Characteristics of “helicopter” parenting and its relation with student adjustment

Summary

The aim of this paper is to describe the term "helicopter" parenting and, based on the available literature, to determine the correlation of the so-called "helicopter" parenting with various problems in student behavior. Helicopter parenting does not belong to any parenting style, it is described as parenting that is high on the warmth/support dimension and high on the behavioral control dimension, but low on the autonomy support dimension. In the research conducted so far, a correlation has been found between the so-called “helicopter” parenting and psychological maladaptation of students including symptoms of depression, anxiety, and low levels of life satisfaction (Hong and Cui, 2020). Furthermore, “helicopter” parenting is associated with alcohol and marijuana consumption among students, but this association is absent among students from families with low socioeconomic status (McGinley, 2020). Parental involvement may be an incentive that students need to build their own abilities and self-confidence, but on the other hand, excessive parental involvement and overprotective behavior can lead to a student not being able to function independently. Accordingly, research shows that lower levels of academic achievement and poorer social adjustment in college are associated with “helicopter” parenting, indirectly, through lower self-efficacy (Darlow et al, 2017). Due to the potentially adverse impact of “helicopter” parenting, some universities have begun to introduce handbooks to optimize parental involvement.

Key words: helicopter parenting, overprotective parenting, parenting style, student adjustment

Izjava o izvornosti

Ja, Klara Grčević pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključiva autorica završnog rada te da u radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova te da se prilikom izrade rada nisam koristila drugim izvorima do onih navedenih u radu.

____Klara Grčević____

1.UVOD

Helikopter roditeljstvo izraz je koji su osmislili Cline i Fay (1990., prema Bahr i Fanning, 2018.) i koji opisuje roditelje koji neprestano 'lebde' nad svojom djecom. Izraz "helikopter" roditelja također je asociran s roditeljskim prezaštitničkim ponašanjem (Bristow, 2014.). Literaturom koja se bavi povezanošću roditeljstva i dječje prilagodbe dominira konceptualizacija roditeljstva u terminima roditeljskog stila. Baumrind (1971.) definira četiri tipa roditeljskih stilova, a to su: autoritativni, autoritarni, zanemarujući i permisivni. Stilovi su kategorizirani na temelju roditeljske topline i kontrole. Autoritativni stil odgoja predstavlja kombinaciju kontrole, topline i autonomije, te se smatra najuspješnijim pristupom. Roditelji koji koriste takav stil odgoja se mogu okarakterizirati kao topli, pažljivi i osjetljivi na djetetove potrebe (Berk, 2015.). Koriste tehnike kontrole samo kada je to potrebno dok istovremeno djeci daju mogućnost slobode u donošenju odluka (Srivastav i Mathur, 2020.). Autoritarni stil odgoja je okarakteriziran kao odgoj koji uključuje visoku prisilnu kontrolu i nisko davanje autonomije. Autoritarni roditelji su hladni te se često znaju rugati i kritizirati dijete (Berk, 2015.). Nadalje zanemarujući stil kombinira nisko prihvaćanje i uključenost s malo kontrole i ravnodušnosti prema autonomiji, roditelji su često emocionalno neuključeni. Naposljetku permisivni roditelji koriste premalo kontrole te su pretjerano popustljivi ili nepažljivi, prebrzo daju autonomiju što rezultira time da djeca donose odluke za sebe u dobi u kojoj nisu spremna (Berk, 2015.). Helikopter roditeljstvo ne pripada nijednom specifičnom roditeljskom stilu, već predstavlja roditeljstvo koje je visoko na dimenziji topline/podrške, visoko na dimenziji kontrole, ali nisko na omogućavanju autonomije (Srivastav i Mathur, 2020.).

Onemogućavanje autonomije i potreba za kontrolom roditelja može predstavljati veliki problem u razdoblju predodraslosti. Predodraslost se smatra razdobljem između 18 do 29 godina (Arnett, 2000., prema Hong i Cui, 2019.). Tijekom tog perioda života većina mladih pokušava razviti financijsku neovisnost i samostalnost u donošenju odluka, no to im može biti otežano helikopter roditeljstvom (Arnett, 2004., prema Padilla-Walker i Nelson, 2012.). Imajući to u vidu vrlo je važno istražiti učinke prezaštitničkog ili helikopter roditeljstva upravo u razdoblju predodraslosti. S obzirom da je helikopter roditeljstvo relativno novi pojam, trenutno ima vrlo malo literature i provedenih

istraživanja koja se detaljno bave temom helikopter roditeljstva (Bradley-Geist i Olson-Buchanan, 2014.). Stoga je cilj ovog rada opisati pojam helikopter roditeljstva u periodu studiranja te na temelju dostupne literature utvrditi povezanost helikopter roditeljstva s različitim ishodima kod studenata, posebice u terminima problema u ponašanju.

2. HELIKOPER RODITELJSTVO U PERIODU STUDIRANJA

Zadnjih godina roditelji su sve više uključeni u život djece, upravo ta roditeljska kontrola se povećala i kod studenata, a jedan od razloga je taj što je prelazak u odraslu dob postao odgođen gledajući tradicionalne pokazatelje odraslosti. Posjedovanje kuće, poslovanje na puno radno vrijeme i osnivanje vlastite obitelji su samo neki od pokazatelja (Furstenberg 2010., prema Darlow i sur., 2017.). Roditelji reagiraju na životne promjene unutar svoje obitelji na različite načine. Može doći do poteškoća kod prilagodbe na djetetovu novostečenu slobodu daleko od kuće, neki roditelji se mogu početi ponašati kao helikopter roditelji upravo iz razloga što pokušavaju razumjeti kako održati odgovarajuću razinu kontrole (Nelson, Padilla-Walker, Carroll, Madsen, Barry i Badger, 2007; Reed i sur., 2016., svi prema Bahr i Fanning, 2018.). Istraživanje koje su proveli Bradley-Geist i Olson-Buchanan (2014.) je otkrilo da su tipovi studenata koji češće imaju helikopter roditelje studentice, studenti s manje braće i sestara, studenti azijskog podrijetla i studenti koji žive s roditeljima dok pohađaju fakultet (Reilly i Maria Semkowska, 2018.). Helikopter roditelji su naizgled u stalnoj komunikaciji sa svojim djetetom u obliku poruka, poziva ili e-maila (Bahr i Fanning, 2018.). Sukladno tome Somers and Settle, (2010.b) diskutiraju da je za porast helikopter roditeljstva dijelom zaslužan tehnološki napredak koji im olakšava da se ponašaju kao helikopter roditelji. Roditelji ne samo da imaju pristup većem broju informacija nego i studenti mogu vrlo lako stupiti s njima u kontakt kako bi im se požalili, kao rezultat može doći do česte pojave ponašanja tipičnih za helikopter roditeljstvo (Kelly, 2017.). Istraživanje je ispitalo povezanost helikopter roditeljstva i korištenje mobitela kod 529 studenata (Kelly, 2017.). Ispitanici koji su izjavili o visokoj razini helikopter roditeljstva svojih roditelja su imali više konflikata preko

mobitela, više su nastojali izbjeći kontakt te su imali više pravila povezanih s kontaktiranjem preko mobitela. Što se tiče helikopter roditelja očevi su češće inicirali kontakt mobitelom i češće su izazvali konflikte. Unatoč tome studenti su izjavili osjećaj veće bliskosti i zadovoljstva s odnosom između njih i očeva (Kelly, 2017.). Većina helikopter roditelja ima naviku zvati ili slati poruke djetetu tri do četiri puta dnevno, dok neki čak čitaju i rješavaju djetetove zadatke, ispisuju popise obveza i često ih posjećuju u njihovom trenutnom smještaju kako bi im kuhali ili čistili (Bahr i Fanning, 2018.). U skladu s tim, određen broj djece olakšava svojim roditeljima ovakav način ponašanja tako što im daju sveučilišne lozinke kako bi roditelji mogli nadgledati njihov akademski raspored i ocjene (Bahr i Fanning, 2018.). Većina mladih u dobi od 18 do 25 godina u SAD-u se ne smatra odraslim osobama niti ih većina njihovih roditelja percipira kao takve (Nelson i sur., 2007., prema Kelly i sur., 2017.). Odlazak na fakultet i upoznavanje nove grupe ljudi može izazivati teškoće te to može uzrokovati negativno samoocjenjivanje. Kada mlade osobe upišu fakultet suočeni su sa mnoštvom promjena kao što su prijateljstva, okolina, socijalni život, fakultetski zadaci, vršnjački pritisak, prehrambene navike i želja za financijskom neovisnošću. Provedeno je istraživanje na 190 brucoša koje je ispitalo utječe li roditeljsko financiranje studenata na percipiranje studenata o helikopter roditeljstvu (Lowe i sur., 2015.). Rezultati su potvrdili da je financiranje pozitivno povezano s helikopter roditeljstvom, a povezanost je bila najviše izražena kod brucoša bez stipendije (Lowe i sur., 2015.).

Kantrowitz i Tyre (2006.) pretpostavljaju da su helikopter roditelji generacija „baby boomera“ koji su visoko obrazovani te koji imaju pristup sredstvima kao što su: novac, vrijeme, povezanost i pregovaračke vještine. Nadalje majke iz višeg i srednjeg sloja češće postaju helikopter roditelji u usporedbi s očevima i roditeljima iz nižeg sloja (Bradley-Geist i Olson-Buchanan, 2014.). Gallo i Gallo (2001.) naglašavaju da helikopter roditelji podrede cijeli svoj život odgoju djece. Somers i Settle (2010.) definiraju razliku između „dobrog“ i „lošeg“ oblika helikopter roditeljstva odnosno smatraju da helikopter roditeljstvo može imati pozitivnih i negativnih učinaka. Na temelju toga kreiraju podjelu od pet tipova helikopter roditelja, a to su: zagovornici potrošača, (eng. *consumer advocates*) roditelji koji visoko obrazovanje gledaju ne kao na obrazovno iskustvo već kao potrošačku transakciju, zagovornici pravičnosti (eng.

equity or fairness advocates) koji zahtijevaju pravdu za svoju djecu, roditelji koji „žive“ kroz studenata (eng. *vicarious college students*), žele ponovno proživjeti „zlatne“ godine fakulteta jer smatraju da su propustili iskustva i doživljaje fakultetskih godina, toksični roditelji (eng. *toxic parents*) koji imaju brojne psihološke probleme te su negativni i skloni kontroliranju, pokušavaju živjeti živote svoje djece dok ih istovremeno žele „nadmašiti“ i na koncu tu su roditelji sigurnosna patrola (eng. *safety patrol parents*) koji su većinom zabrinuti za fizičko zdravlje studenata na kampusu. Somers i Settle (2010.) smatraju da je jedini izrazito problematičan toksični tip roditelja (Bristow, 2014.).

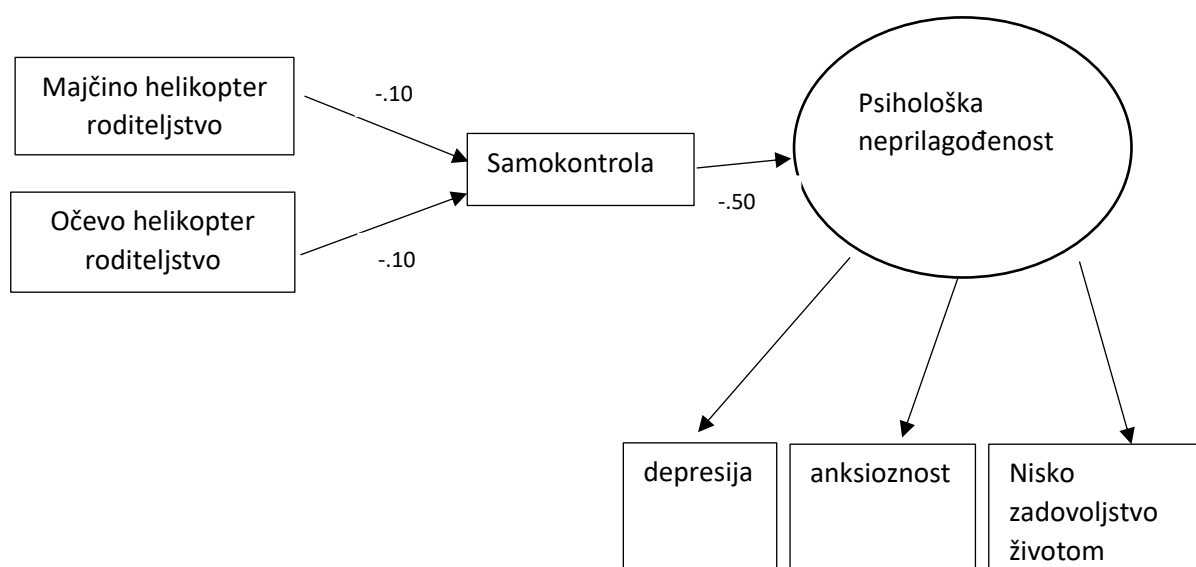
3. POVEZANOST HELIKOPTER RODITELJSTVA I PROBLEMA U PONAŠANJU

3.1 INTERNALIZIRANI PROBLEMI

Psihološka neprilagođenost je postao rastući problem kod studenata (James 2017; Rhodan 2016., svi prema Hong i Cui, 2020.). Akademske godine 2016-2017, 16.7% i 20.6% studenata je bilo dijagnosticirano s depresijom i anksioznošću, a 45.1% je prijavilo da ih je mučila visoka razina stresa (American College Health Association 2017., prema Hong i Cui, 2020.). Nadalje 70% ravnatelja je prijavilo da se broj studenata koji traže savjetovanje izrazito povećao u posljednjih godinu dana (American Psychiatric Association, 2013., prema Reilly i Semkowska, 2018.). Sukladno tome u izvješću Nacionalne ankete sveučilišnih savjetovališnih centara, 58% ravnatelja je izvijestilo o porastu klinički depresije kod studenta (Gallagher 2014., prema Reed i sur., 2016.). Slično tome, u jednom drugom istraživanju sveučilišnih službi za savjetovanje u SAD-u 95% anketiranih ravnatelja izvijestilo je kako vjeruju da je broj studenata sa značajnim psihološkim problemima porastao te je to počelo izazivati zabrinutost na kampusima.

Slijede primjeri istraživanja o helikopter roditeljstvu i povezanosti s depresijom, anksioznošću i zadovoljstvom životom. Provedeno je zanimljivo istraživanje na 208 studenata iz Irske (Reilly i Semkowska, 2018.), kojim se nastojalo utvrditi: (1) predviđa li helikopter roditeljstvo simptome depresije kod studenata, (2) je li odnos između

helikopter roditeljstva i ozbiljnosti simptoma depresije posredovan otpornošću¹. Rezultati su bili ti da su percipirano helikopter roditeljstvo, prezaštićenost i kontrola predviđjeli ozbiljnost simptoma depresije te je odnos između helikopter roditeljstva i simptoma depresije posredovan sniženom otpornošću (Reilly i Semkowska, 2018.). Isto tako 432 studenta sa sveučilišta u SAD-u u drugom istraživanju, izvještavaju o helikopter roditeljstvu, osobnoj samokontroli, simptomima depresije, anksioznosti, zadovoljstvo životom i gdje trenutno žive (Hong i Cui, 2020.). Na slici 1 su prikazani rezultati koji su pokazali da je samokontrola posredovala između helikopter roditeljstva i psihološke neprilagođenosti studenata uključujući simptome depresije, anksioznosti i niskog zadovoljstva životom (Hong i Cui, 2020.).

Slika 1. Posredovanje samokontrole između helikopter roditeljstva i psihološke neprilagođenosti

Izvor: Hong i Cui, 2020.

Kao što se vidi iz slike 1 majčino i očevo helikopter roditeljstvo je negativno koreliralo sa samokontrolom, dok je samokontrola negativno korelirala sa psihološkom neprilagođenošću.

¹ Otpornost (eng. resilience) je uspješna prilagodba ili odsustvo patološkog ishoda na određenu stresnu situaciju ili događaj.

Uzimajući u obzir specifično anksioznost provedeno je istraživanje koje se fokusira na utjecaj helikopter roditeljstva na socijalnu povezanost i razinu anksioznosti kod studenata (Ulas i Aksoy, 2014.). U njemu je sudjelovalo 422 studenta koji su bili stariji od 18 godina i koji su pohađali predavanja na sveučilištu u Gazi. Rezultati istraživanja su pokazali da su helikopter roditeljstvo i anksioznost pozitivno korelirali i da se anksioznost djece povećala s povećanjem kontrolirajućih stavova helikopter roditelja. Isto tako neučinkovite vještine suočavanja kod mladih su značajno korelirale sa anksioznošću i stresom (Ulas i Aksoy, 2014.). Sličn tome provedeno je istraživanje u SAD-u kojem je cilj bio ispitivanje kako roditeljska ponašanja (helikopter roditeljstvo nasuprot podrška autonomiji) utječu na psihološku dobrobit djece kroz njihov utjecaj na samoodređenje studenata (Schiffirin, 2014.). Rezultati su pokazali da je neprimjerena razina roditeljske kontrole povezana sa negativnim ishodima za studente, detaljnije helikopter roditeljstvo je povezano s nižim razinama percipirane samostalnosti i sposobnosti. Sukladno tome niže razine sposobnosti su povezane s višim razinama depresije i nižom razinom zadovoljstvom sa životom (Schiffirin, 2014.). Također istraživanjem provedenom u Koreji (Min-Hwa i Hyeon-Shim, 2018.), na 305 studentica i diplomantica, čija je dob bila od 18 do 25 godina se htjelo ispitati utjecaj helikopter roditeljstva na depresiju fokusirajući se na posredničku ulogu *prilagođenog* i *neprilagođenog* perfekcionizma. Prilagođeni perfekcionizam uključuje postavljanje visokih ciljeva i osobnih standarda te želju za postizanjem uspjeha dok se istovremeno osjeća zadovoljstvo nad postignutim. Suprotno tome neprilagođeni perfekcionizam se karakterizira kao nefleksibilni i/ili nedostižno visoki standardi, također nemogućnost uživanja u uspjehu i nesigurnost ili anksioznost u vlastite mogućnosti (Enns, Cox i Clara, 2002.). Ispitanici su ispunili upitnike za helikopter roditeljstvo, perfekcionizam i depresiju. Rezultati su prikazali da je majčino helikopter roditeljstvo za razliku od očevog imalo izravan utjecaj na depresiju. Iz čega se zaključuje da majčino helikopter roditeljstvo može uvelike utjecati na depresiju kod studentica. Isto tako prilagođen perfekcionizam nije imao posredničku ulogu dok neprilagođeni perfekcionizam je (Min-Hwa i Hyeon-Shim, 2018.).

Na temelju dosad provedenih istraživanja čini se da helikopter roditeljstvo utječe na pojavu internaliziranih problema. Zanimljivo je da je niža razina otpornosti i samokontrole te vrsta perfekcionizma kod studenata posredovala između helikopter

roditeljstva i simptoma depresije (Hong i Cui, 2020). Nadalje, neprimjerene razine roditeljske kontrole dovode do anksioznosti i percipirane nesposobnosti (Schiffirin, 2014.).

3.2 EKSTERNALIZIRANI PROBLEMI

Uz internalizirane probleme kao posljedica helikopter roditeljstva mogu se pojaviti i eksternalizirani problemi kao što su agresija, konzumacija alkohola, marihuane ili lijekova bez recepta (Benton, 2019.). Konzumiranje alkohola je čest problem kod studenata. Istraživanje 137 institucija (Američko fakultetsko udruženje za zdravstvenu zaštitu, 2016.), pokazalo je da 62.3% studenata konzumira alkohol u vremenskom razdoblju od 30 dana. Nadalje 40.2% studenata izjavljuje da su konzumirali pet ili više pića zadnji put kada su se zabavljali ili družili s prijateljima i 32.6% odgovara da su konzumirali pet ili više pića 1-2 puta u zadnja dva tjedna. Godišnje gotovo 2000 studenata umre od posljedica nesreća uzrokovanih alkoholom (Hingson i sur., 2009., prema Cui i sur., 2018.). Povećan problem konzumiranja alkohola nastaje tijekom razdoblja od 18 do 29 godina, a to vrijeme je definirano kao vrijeme u kojem se formira identitet, dolazi do velikih životnih promjena i pojave novih stresora (Arnett 2007., prema McGinley, 2020.).

Mladi definiraju svoj period života kao vrijeme eksperimentiranja koje uključuje odlazak na zabave koje su važne za upoznavanje novih ljudi i stvaranje prijatelja, to često može rezultirati opijanjem i korištenjem supstanci (Nelson i sur., 2015. prema McGinley, 2020.). Jedan od razloga je taj što studentski život omogućava lak pristup alkoholu i mogućnost zlouporabe koja zatim dovodi do negativnih posljedica (Cui i sur., 2018.). Rizična ponašanja su manje zastupljena kada mladi prime podršku, njegu i primjerenu kontrolu od svojih roditelja (Schwartz i sur., 2009. prema McGinley, 2020.).

Slijede primjeri istraživanja helikopter roditeljstva i njegovog utjecaja na konzumaciju alkohola, marihuane i lijekova na recept. Provedeno je istraživanje na 473 studentice čiji je cilj (Cui i sur., 2018.), bio ispitati povezanost između helikopter roditeljstva i konzumiranja alkohola. Rezultati ovog istraživanja podupiru ideju da je helikopter

roditeljstvo dovelo do nezadovoljenja psiholoških potreba koje su povezane s nižim razinama samokontrole. Kako se mladi suočavaju s novim situacijama koje zahtijevaju suzdržanost, samokontrola može oslabiti. Stoga kada se nađu u situacijama koje uključuju alkohol, a posjeduju slabu samokontrolu, konzumiraju alkohol ili droge te s vremenom mogu povećati konzumaciju (Muraven i sur., 2002., prema Cui i sur., 2018.). Također je provedeno istraživanje putem online ankete u kojoj se ispitala povezanost između helikopter roditeljstva, agresije i korištenja supstanci, a sudjelovalo je 400 studenata (Benton, 2019.). Polovica studenata je izjavila da koriste marihuanu te je postojala značajna povezanost između helikopter roditeljstva i konzumiranja marihuane barem jednom tj. studenti čiji su roditelji skloni helikopter roditeljstvu imaju veće šanse da se odluče „isprobati“ marihuanu iako to ne mora značiti da će ju nastaviti konzumirati. Nije se pokazala povezanost između helikopter roditeljstva i učestalosti korištenja marihuane ili alkohola što bi značilo da helikopter roditeljstvo ne utječe na češću konzumaciju marihuane ili alkohola koje bi moglo dovesti do ovisnosti. S druge strane, na uzorku od 317 studenata na jednom američkom sveučilištu, LeMoyne i Buchanan (2011.) su proveli istraživanje kojim su utvrdili povezanost helikopter roditeljstva i češćeg uzimanja tableta protiv bolova bez recepta. Studenti koji smatraju da su podložni helikopter roditeljstvu, su izjavili da su više fizički i psihički agresivni, gnjevni i neprijateljski raspoloženi, to podupiru rezultati (Benton, 2019.), koji su pokazali povezanost između helikopter roditeljstva i agresivnosti koja kao karakteristika može uvelike utjecati na međuljudske odnose. Što se tiče razlika kod studenata i studentica, studenti su izjavili da su psihički i fizički agresivniji od studentica te da češće koriste marihuanu i alkohol (Benton, 2019.). Zanimljivo istraživanje provedeno je na 171 studentu koje je za cilj imalo proučiti ulogu obiteljskog prihoda kod helikopter roditeljstva i ponašanja uzrokovana alkoholom (McGinleya, 2020.). Rezultati su pokazali da kod mladih koji konzumiraju alkohol, a dolaze iz obitelji s relativno visokim prihodom, helikopter roditeljstvo je povezano s većom konzumacijom alkohola. S druge strane kod mladih koji dolaze iz obitelji s niskim prihodom, helikopter roditeljstvo nije povezano s konzumacijom alkohola. Razlog je činjenica da studenti koji dolaze iz obitelji s niskim prihodom ne doživljavaju preveliku uključenost helikoptera roditelja kao nešto negativno već kao brigu o njihovoj dobrobiti (McGinleya, 2020.).

Nalazi navedenih istraživanja sugeriraju da je tzv. helikopter roditeljstvo o povezano s eksternaliziranim problemima. Zanimljivo je istaknuti kako ih studenti češće iskazuju nego studentice. Također je bitno naglasiti kako helikopter roditeljstvo može imati drugačiji utjecaj uzimajući u obzir obiteljski kontekst, kao što je to pokazalo istraživanje na primjeru visine obiteljskih prihoda (McGinleya, 2020.).

4. MOGUĆA OBJAŠNJENJA POVEZANOSTI HELIKOPTER RODITELJSTVA I ISHODA KOD STUDENATA

Autori koji su dosad istražili temu helikopter roditeljstva na različite načine objašnjavaju ishode kod studenata koji su povezani s helikopter roditeljstvom. Jedno od mogućih objašnjenja je putem *samo-učinkovitosti* koja se definira kao skup uvjerenja osobe u vlastite sposobnosti koje im omogućavaju uspjeh u posebnim situacijama (Bandura, 1977.). Samo-učinkovitost je važan koncept koji je prema Reedu (2016.), povezan s mentalnim i fizičkim zdravljem. Nadalje razvijena samo-učinkovitost ima jasne implikacije za fakultetski uspjeh studenta te je dokazano da je povezana s dobrobiti studenta (Paciello i sur., 2016., prema Darlow i sur., 2017.). Helikopter roditeljstvo dolazi u sukob samog cilja koji želi postići, a to je cilj poboljšanja studentskog uspjeha na način koji može negativno utjecati na studentsko mentalno zdravlje (Darlow i sur, 2017.). Pojedincima koji imaju niske razine samo-učinkovitosti često nedostaje motivacija i upornost koja je potrebna za održavanje zdravih navika. Marano (2008.) vjeruje da kada roditelji svakodnevno razrješuju nesuglasice i probleme u korist svoje djece, djeca gube mogućnost izgradnje bitnih osobina kao što su samoregulacija ili samo-učinkovitost. Iz tog razloga kada studenti naposljetku budu suočeni s problemima, koje ne mogu propustiti roditeljima, imaju veće šanse za neuspjeh (Earle, i LaBrie, 2016.). Bez snažnog osjećaja samo-učinkovitosti ili uvjerenja da mogu izvršiti vlastite zadatke i ciljeve, mladi imaju veću šansu da postanu ovisni o drugima i razviju loš način suočavanja s problemima (Bradley – Geist i Olson – Buchanan, 2014.). S tim se slaže i Reed (2016.), prema kojem obiteljsko socijalno okruženje, okarakterizirano nametljivim roditeljskim

ponašanjima, može izazvati nisku samostalnost i potaknuti mlade na to da se pretjerano oslanjaju na druge, umjesto da razviju samopouzdanje u osobne sposobnosti kada su suočeni sa izazovnim situacijama. Nasuprot tome obiteljsko socijalno okruženje i interakcija roditelj – dijete koja potiče osobni razvoj i rast češće omogućavaju mladim priliku da razviju samopouzdanje i potrebne sposobnosti (Reed, 2016.). Postoji šansa da ponašanja helikopter roditelja šalju suptilne poruke o individualnoj akademskoj samoučinkovitosti ili njenom manjku koju mladi internaliziraju (Luebbe i sur., 2018.). Ako roditeljska ponašanja podupiru rast i razvoj, mladi često pokazuju veću samoučinkovitost. Roditeljska ponašanja koja obeshrabruju samostalnost su povezana sa nižom razinom internalizirane samo- učinkovitosti (Reed, 2016.). Sličan primjer je provedeno istraživanje na 294 studenta koje je ispitalo ulogu helikopter roditeljstva i utjecaja na samo-učinkovitost i prilagodbu studenata na fakultet (Darlow i sur, 2017.). Rezultati su pokazali da su više razine helikopter roditeljstva povezane s nižom samo-učinkovitosti te je to povezano s nižom razinom akademskog uspjeha i socijalnom prilagodbom na fakultet (Darlow i sur, 2017.). U skladu s tim provedeno je istraživanje koje je kao cilj imalo istražiti posljedice roditeljske uključenosti i prezaštitničkog roditeljstva na iskustva studenata na fakultetu (Bradley – Geist i Olson – Buchanan, 2014.). Istraživanje se provelo preko online ankete i prisustvovala su 482 studenta. Najveća razlika između roditeljske uključenosti i prezaštitničkog roditeljstva su rezultati povezani sa samo-učinkovitošću. Pokazalo se da je roditeljska uključenost pozitivno povezana sa studentskom samo-učinkovitošću dok je prezaštitiničko roditeljstvo negativno povezano sa studentskom socijalnom samo-učinkovitošću i općenito samo-učinkovitošću. Dolazi do zaključka da je roditeljska uključenost dodatan poticaj koji studenti trebaju kako bi izgradili vlastite sposobnosti i samopouzdanje, a prezaštitničko roditeljstvo stvara osjećaj da student ne može funkcionirati socijalno ili općenito sam. Naravno, ne možemo isključiti mogućnost da je prezaštitiničko roditeljstvo rezultat niske samo-učinkovitosti (Bradley – Geist i Olson – Buchanan, 2014.)

Drugi autori nude kao objašnjenje *otpornost* koja se često definira kao uspješna prilagodba ili odsustvo patološkog ishoda na određenu stresnu situaciju ili događaj (Seery, Holman i Cohen-Silver, 2010., prema Reilly i Semkowska, 2018.). Psiholog uključen u usluge savjetovanja na jednom velikom američkom sveučilištu (Gray,

2015., prema Reilly i Semkowska, 2018.), smatra da studenti u današnje doba pokazuju smanjenu razinu otpornosti za koju on smatra da je rezultat prezaštitničkog roditeljstva te po njemu to dovodi do povećane osjetljivosti na mentalne bolesti kao što je depresija (Reilly i Semkowska, 2018.). Sukladno tome Dienstbier (1989.) tvrdi da zaštita od svih stresora vodi do povećanja osjetljivosti te da takva zaštita ne može trajati u nedogled. Kada se pretjerano zaštićeni pojedinci suoče sa stresorima veće su šanse da neće biti spremni s njima se nositi (Reilly i Semkowska, 2018.). Trenutni dokazi ukazuju da otpornost štiti protiv depresije i drugih negativnih psiholoških ishoda. Dienstbier (1989.), smatra da helikopter roditeljstvo može spriječiti razvoj otpornosti zbog karakteristika takvog roditeljskog stila. Prijašnja istraživanja su otkrila da su studenti koji su imali permisivne i autoritarne roditelje tijekom djetinjstva i adolescencije izjavili o nižoj razini emocionalne dobrobiti (viša anksioznost, depresija i stres) i slabijem akademskom uspjehu (Love i Thomas 2014., prema Reed i sur., 2016.). Le Moyne i Buchanan (2011.), smatraju da helikopter roditelji onemogućuju samostalnost vlastite djece pokušavajući riješiti sve njihove probleme za njih te na ovaj način ne potiču njihovu sposobnost za pregovaranjem, upravljanjem i rješavanjem nepovoljnih događaja i problema (Reilly i Semkowska, 2018.).

Nadalje još jedno od objašnjenja je i kroz pojam *samokontrole* koji je definiran kao kapacitet kojim se dobrovoljno može oduprijeti neposrednim nagradama ili potisnuti nepoželjan impuls koji se sukobljava s nečijim dugoročnim ciljevima, a manifestira se kao motivacijsko ponašanje i ponašanje orijentirano prema cilju (Mischel i sur., 1989., prema Love i sur., 2019.). Samokontrola igra važnu ulogu kada mladi idu prema progresivno samostalnijem životu te je ujedno i postupak regulacije nečijeg ponašanja, razmišljanja i emocija na socijalno prihvatljiv način (Love i sur., 2019.). Prijelazom u odraslost, mladi se trebaju osloniti na samokontrolu kako bi izvršili svoje akademske zadatke i socijalne obveze te trebaju steći kontrolu nad vlastitim financijama (Ferdinand i Verhulst 1995., prema Hong i Cui, 2019.). Sukladno tome provedeno je online istraživanje na 427 studenata od kojih se tražilo da odgovore na pitanja o majčinom i očevom helikopter roditeljstvu, samokontroli i školskom „izgaranju“ (Love i sur., 2019.). Važno je naglasiti kako su rezultati pokazali da ponašanje helikopter roditelja može omesti razvoj vještina samokontrole kod studenata, a te su vještine povezane s osjećajem školskog „izgaranja“ (dolazi do nesposobnosti

studenata da ispune dnevne zahtjeve visokog obrazovanja). Nadalje očevo helikopter roditeljstvo je imalo izravniji negativan utjecaj na školsko „izgaranje“ studenata u usporedbi s majčnim helikopter roditeljstvom. Razlog očevog izravnijeg utjecaja na školsko „izgaranje“ proizlazi iz toga što studenti imaju određena očekivanja od očinske i majčinske uloge, majčinu preveliku uključenost, kontrolu ili pažnju studenti će rjeđe negativno internalizirati nego očevu (Love i sur., 2019.).

Moguće objašnjenje je i *lokus kontrole*. Rotter (1990.) definira lokus kontrole kao konstrukt osobnosti koji prikazuje nečije uvjerenje ili percepciju o tome tko kontrolira život i okolinu. Uvjerenje može postojati na različitim razinama, pokazujući stupanj do kojeg netko percipira kontrolu u životu i okolišu. Lokus kontrole opisuje se kao dimenzija s dva različita dijela. Dimenzije prikazuju količinu u kojoj pojedinci vjeruju da je ono što im se događa u njihovoj kontroli ili izvan nje. Ovo predstavlja neprekinutost unutrašnjeg i vanjskog sustava uvjerenja (Rotter, 1990., prema Spokas i Heimberg, 2008.). Kako se djetetov vanjski lokus kontrole povećava, njegovo/njeno oslanjanje na roditelje se povećava te to može doprinijeti povećanju roditeljske kontrole i zaštite. Učvršćivanje takvih uvjerenja kroz prezaštićenost može služiti kao povećanje socijalne anksioznosti te može povećati i djetetovo izbjegavanje (Spokas i Heimberg, 2008.). Jedna od poveznica za stres i anksioznost kod studenata i roditeljstva je i okolina u kojoj student živi kao i kako se roditelj angažira oko studenta (Padilla-Walker i Nelson, 2012., prema Bahr i Fanning, 2018.). Primijećena je kod mladih koje odgajaju helikopter roditelji sklonost strahu od odvajanja i napadima panike (Srivastav i Mathur, 2020.). Istraživanje koje su proveli Schiffrin i sur., (2019.), sugerira da roditelji koji zahtijevaju savršenstvo kod djece povećavaju mogućnost razvoja anksioznosti. Djeca koja doživljavaju helikopter roditeljstvo često imaju visoku anksioznost, nisko samopouzdanje i samopoštovanje te su akademski lošiji (Padilla-Walker i Nelson, 2012.), ove karakteristike se često mogu prenijeti iz adolescencije u razdoblje predodraslosti (Bahr i Fanning, 2018.). Socijalno anksiozni pojedinci mogu biti pod većim roditeljskim utjecajem kada se uspoređuju s pojedincima koji nisu anksiozni (Spokas i Heimberg, 2008.). Suprotno tome roditelji sa studentima koji imaju nižu samo-učinkovitost mogu biti potaknuti da se pretjerano uključuju u nadi nadoknađivanja djetetovog manjka samopouzdanja (Bradley – Geist i Olson – Buchanan, 2014.).

Teorija obiteljske diferencijacije također nudi objašnjenje prema kojem je ravnoteža obiteljskih interakcija važna za djetetov zdrav razvoj. Kada su interpersonalne granice nejasne, ne izgradi se osjećaj samostalnosti i individualnosti. Kod helikopter roditeljstva granice su nejasne pa to utječe na ponašajni, kognitivni i emocionalni razvoj i psihološku prilagodbu za vrijeme adolescencije (Srivastav i Lal Mathur, 2020.).

Isto tako *teorija samoodređenja* kao objašnjenje ističe tri potrebe koje su urođene i ključne za zdrav razvoj i funkcioniranje čovjeka: (1) osnovna potreba za samostalnošću koja dovodi do mogućnosti slobodnog izbora (2) osnovna potreba za sposobnošću ili samopouzdanje u vlastite sposobnosti (3) potreba za bliskim odnosima (Deci i Ryan 2008., prema Darlow i sur., 2017.). Put od prezaštitničkog roditeljstva do slabije studentske prilagodbe zbog smanjene samo-učinkovitosti podupire teoriju samoodređenja. Prevladava osjećaj zadovoljstva kada su ove psihološke potrebe ispunjene. Helikopter roditeljstvo može ograničiti djetetovu samostalnost i sposobnost te čak i narušiti odnos s vlastitom djecom. Teorija naglašava da narušavanje ovih psiholoških potreba vodi do negativnih ishoda kontrolirajućeg roditeljskog stila (Ryan i Deci, 2000., prema Srivastav i Lal Mathur, 2020.).

Nadalje *teorija obiteljskih sustava* nudi objašnjenje obuhvaćajući tri karakteristike obiteljske dinamike, a to su kohezija, fleksibilnost i komunikacija. Gledajući ovaj model članovi obitelji dijele emocionalnu bliskost. Model naglašava četiri razine kohezije koje su isključena, odvojena, povezana i upletena. Isto tako navedene su i četiri razine fleksibilnosti nazvane fleksibilne, stroge, strukturirane i kaotične (Srivastav i Lal Mathur, 2020.). Prema obiteljskom modelu problemi se pojavljuju kada je obiteljska kohezija prebliska ili odvojena ili su pak granice članova obitelji propusne ili rigidne. Kod helikopter roditeljstva obiteljska kohezija će najvjerojatnija biti prebliska upravo zbog manjka samostalnosti i propusnih granica (Srivastav i Lal Mathur, 2020.). Uzimajući u obzir teoriju samoodređenja i teoriju obiteljskog sustava Hong i Cui (2019.), su otkrili da je u usporedbi sa studentima koji nisu živjeli s roditeljima, helikopter roditeljstvo je imalo jaču izravnu poveznicu s psihološkom neprilagođenošću za one studente koji su živjeli s roditeljima (Hong i Cui, 2019.).

5. ZAKLJUČAK

Helikopter roditeljstvo pretjeranom kontrolom i uključenošću na temelju dosad provedenih istraživanja je povezano s internaliziranim problemima kod studenata kao što su anksioznost, depresija i nezadovoljstvo životom. Sukladno tome istraživanje Darlow i sur., (2017.), ukazuje na važnost odnosa između zdravog roditeljstva ili percepcije zdravog roditeljstva i mentalnog zdravlja koje često rezultira boljim uspjehom studenta. Tijekom perioda studiranja roditelji mogu imati problema s prilagodbom na djetetovu novostečenu slobodu i život u drugom gradu te to može rezultirati pojavom helikopter roditeljstva (Bahr i Fanning, 2018.). U skladu s tim sve veći tehnološki napredak olakšava helikopter roditeljima da zadrže željenu razinu kontrole (Kelly, 2017.). Prema Hong i Cui, (2015.), niska samokontrola studenata može biti povezujući čimbenik između helikopter roditeljstva i psihološke neprilagođenosti. U skladu s tim manjak samokontrole može imati utjecaj i na eksternalizirane probleme kao što su konzumacija alkohola ili supstanci (Cui i sur., 2018.). Naime konzumacija marihuane je prema Bentonu (2019.), povezana s helikopter roditeljstvom dok, zanimljivo, nije povezana s potencijalnom opasnošću nastanka ovisnosti. Nadalje studenti koji dolaze iz obitelji s visokim prihodom, a izloženi su helikopter roditeljstvu imaju veće šanse za konzumiranjem alkohola u suprotnosti sa studentima čiji helikopter roditelji imaju niske prihode (McGinleya, 2020.).

Moguća objašnjenja povezanosti helikopter roditeljstva i ishoda kod studenata su: samo-učinkovitost bez koje studenti ne nauče kako samostalno riješiti zadatke ili probleme te kao posljedicu mogu imati smanjenja motivacije, upornosti i preveliko oslanjanje na druge (Earle, i LaBrie, 2016.). Nadalje, pojam otpornosti u kojem helikopter roditelji mogu nesvjesno spriječiti dijete da razvije otpornost koja je dokazana da pomaže prilikom suočavanja sa stresnim situacijama (Reilly i Semkowska, 2018). Samokontrola koja ukazuje na to da mladi koji se na nju mogu osloniti uspješnije izvršavaju svoje akademske i socijalne obveze (Love i sur., 2019.). Povećanje djetetovog lokusa kontrole može rezultirati prezaštitivnim roditeljskim ponašanjem koje potom može izazvati socijalnu anksioznost (Spokas i Heimberg, 2008.). Teorija obiteljske diferencijacije koja posebno naglašava granice unutar same

obitelji koje omogućavaju djetetu da samo razvije određene vještine i samostalnost, suprotno tome unutar obitelji gdje je prisutno helikopter roditeljstvo granice su nejasne te to dovodi do sprječavanje zdravog djetetovog razvoja (Srivastav i Lal Mathur, 2020.), na koncu teorija obiteljskih sustava detaljnije objašnjava zašto studenti koji tijekom studija žive s roditeljima imaju veću psihološku neprilagođenost (Hong i Cui, 2019),

Uzimajući u obzir potencijalne posljedice helikopter roditeljstva važno je da osoblje fakulteta bude svjesno ovog problema i da imaju plan za povećanje studentske samostalnosti (Darlow i sur., 2017.). Takav trend je doveo do toga da su mnoga sveučilišta u Americi počela raditi na tome da umanje helikopter roditeljstvo. Na primjer Harvard je uveo priručnik za roditelje kako bi ih poučili da svojoj djeci koja su budući studenti ne pružaju previše pomoći prilikom rješavanja njihovih problema (Marano, 2008., prema Earle i LaBrie, 2016.). Van Ingen i sur., (2015.), predlažu da je dobro vrijeme da fakulteti spomenu ovaj problem prilikom tjedna orijentacije na fakultetu na način da razgovaraju sa roditeljima i studentima o korisnim i nekorisnim komunikacijski stilovima.

Buduća istraživanja bi trebala istražiti helikopter roditeljstvo kod studenata kao metu potencijalne intervencije zbog povećanog postotka depresije koje izaziva kod studenata (Reilly i Semkowska, 2018.). Psihoterapijska intervencija s helikopter roditeljima može biti koncipirana na način da ih se uči kako: dopustiti djetetu da samostalno sudjeluje u aktivnostima primjerene njegovoj dobi te ih istovremeno ohrabrivati i pružati potporu, omogućiti djetetu da nauči iz vlastitih grešaka te reagirati na te greške empatično i s razumijevanjem, poticati djetetovo samostalno rješavanje problema ili uz minimalnu pomoć jedino kada ju dijete traži, upotrijebiti tehnike pozitivne discipline kako bi se razvilo odgovorno ponašanje i samostalno razmišljanje, ponuditi bezuvjetnu ljubav prema djetetu koja nije temeljena na ponašanju ili uspjesima i poticati dijete da si postavi kratkoročne i dugoročne ciljeve za budućnost (Srivastav i Lal Mathur, 2020.).

Dosadašnja istraživanja o helikopter roditeljstvu posjeduju određena ograničenja. Kao primjer možemo uzeti činjenicu da su ispitanici većinom bijele rase te zbog toga rezultati ne obuhvaćaju širu populaciju studenata. Imajući to u vidu buduća istraživanja

bi trebala nastojati uključiti studente svih rasa i kulturalnih pozadina. Nadalje, rezultati istraživanja su većinom dobiveni metodom samoiskaza studenata te je to moglo dovesti do veće povezanosti s helikopter roditeljstvom (Hong i Cui, 2019.).

6. LITERATURA

1. Bahr, K., & Fanning, A. (2018). Stop Hovering Over Me! The Effects of Helicopter Parenting on the Millennial Generation. Honors Student Research. 2 <https://research.library.kutztown.edu/honorspapers/2>
2. Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological review*, 84(2), 191.
3. Benton, F. (2019). Life variables of college students who report helicopter parenting. Senior Honors Projects, 2010-2019. 650. <https://commons.lib.jmu.edu/honors201019/650>
4. Berk, Laura E. (2015). *Dječja razvojna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap
5. Bristow, J. (2014). The double bind of parenting culture: helicopter parents and cotton wool kids. *In Parenting culture studies* (pp. 200-215). Palgrave Macmillan, London.
6. Cui, M., Allen, J. W., Fincham, F. D., May, R. W., & Love, H. (2019). Helicopter parenting, self-regulatory processes, and alcohol use among female college students. *Journal of Adult Development*, 26(2), 97-104.
7. Cui, M., Darling, C. A., Coccia, C., Fincham, F. D., & May, R. W. (2019). Indulgent parenting, helicopter parenting, and well-being of parents and emerging adults. *Journal of Child and Family Studies*, 28(3), 860-871.
8. Darlow, V., Norvilitis, J., & Schuetze, P. (2017). The Relationship between Helicopter Parenting and Adjustment to College. *Journal of Child and Family Studies*, 26, 2291-2298.
9. Dienstbier, R. A. (1989). Arousal and physiological toughness: implications for mental and physical health. *Psychological review*, 96(1), 84.
10. Earle, A. M., & LaBrie, J. W. (2016). The Upside of Helicopter Parenting: Engaging Parents to Reduce First-Year Student Drinking. *Journal of student affairs research and practice*, 53(3), 319–330.

11. Enns, M. W., Cox, B. J., & Clara, I. (2002). Adaptive and maladaptive perfectionism: Developmental origins and association with depression proneness. *Personality and individual differences, 33*(6), 921-935.
12. Hong, P., & Cui, M. (2020). Helicopter Parenting and College Students' Psychological Maladjustment: The Role of Self-control and Living Arrangement. *Journal of Child and Family Studies, 29*(2), 338-347
13. Hwahong, M. & Shimdo, H., (2018). Effects of helicopter parenting on depression in female emerging adults: Examining the mediating role of adaptive and maladaptive perfectionism. *Korean Journal of Child Studies, 39*(6), 143-158.
14. Jill C. Bradley-Geist and Julie B. Olson-Buchanan (2014). Helicopter parents: an examination of the correlates of over-parenting of college students. *Emerald Group Publishing Limited, 56*(4), 314-328.
15. LeMoynes, T., & Buchanan, T. (2011). Does "hovering" matter? Helicopter parenting and its effect on well-being. *Sociological Spectrum, 31*(4), 399-418.
16. Love, H., May, R. W., Cui, M., & Fincham, F. D. (2020). Helicopter parenting, self-control, and school burnout among emerging adults. *Journal of Child and Family Studies, 29*(2), 327-337.
17. Luebke, A. M., Mancini, K. J., Kiel, E. J., Spangler, B. R., Sendlak, J. L., & Fussner, L. M. (2018). Dimensionality of helicopter parenting and relations to emotional, decision-making, and academic functioning in emerging adults. *Assessment, 25*(7), 841-857.
18. McGinley, M., & Davis, A.N. (2020.) Helicopter Parenting and Drinking Outcomes Among College Students: The Moderating Role of Family Income. *J Adult Dev*
19. Nelson, L. J., Padilla-Walker, L. M., & Nielson, M. G. (2015). Is hovering smothering or loving? An examination of parental warmth as a moderator of relations between helicopter parenting and emerging adults' indices of adjustment. *Emerging Adulthood, 3*(4), 282-285.
20. Padilla-Walker, L. M., & Nelson, L. J. (2012). Black hawk down?: Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms

- of parental control during emerging adulthood. *Journal of adolescence*, 35(5), 1177-1190.
21. Reed, K., Duncan, J. M., Lucier-Greer, M., Fixelle, C., & Ferraro, A. J. (2016). Helicopter parenting and emerging adult self-efficacy: Implications for mental and physical health. *Journal of Child and Family Studies*, 25(10), 3136-3149.
 22. Reilly, S., & Semkowska, M. (2018). An examination of the mediatory role of resilience in the relationship between helicopter parenting and severity of depressive symptoms in Irish university students. *Adolescent Psychiatry*, 8(1), 32-47.
 23. Rotter, J. B. (1990). Internal versus external control of reinforcement: A case history of a variable. *American psychologist*, 45(4), 489.
 24. Schiffrin, H. H., & Liss, M. (2017). The effects of helicopter parenting on academic motivation. *Journal of Child and Family Studies*, 26(5), 1472-1480.
 25. Schiffrin, H. H., Liss, M., Miles-McLean, H., Geary, K. A., Erchull, M. J., & Tashner, T. (2014). Helping or hovering? The effects of helicopter parenting on college students' well-being. *Journal of Child and Family Studies*, 23(3), 548-557.
 26. Somers, P., & Settle, J. (2010). The helicopter parent: Research toward a typology. *College and University*, 86(1), 18.
 27. Spokas, M., & Heimberg, R. G. (2009). Overprotective parenting, social anxiety, and external locus of control: Cross-sectional and longitudinal relationships. *Cognitive therapy and research*, 33(6), 543.
 28. Srivastav, D., & Mathur, M. L. (2020). Helicopter parenting and adolescent development: from the perspective of mental health. In *Parenting-Studies by an Ecocultural and Transactional Perspective. IntechOpen.*
 29. Ulutas, I., & Aksoy, A. B. (2014). The impact of helicopter parenting on the social connectedness and anxiety level of university students. In *International Academic Conference on Social Sciences and Humanities.*

30. Vvan Ingen, D. J., Freiheit, S. R., Steinfeldt, J. A., Moore, L. L., Wimer, D. J., Knutt, A. D., & Roberts, A. (2015). Helicopter parenting: The effect of an overbearing caregiving style on peer attachment and self-efficacy. *Journal of College Counseling, 18*(1), 7-20.